

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-27/2006/23.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az **EuroCable Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Budaörs) eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

v é g z é s t

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A végzés ellen az eljárás alá vont vállalkozás a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó jogorvoslati kérelemmel élhet.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján 2006. február 15-én versenyfelügyeleti eljárást indított a EuroCable Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft (a továbbiakban: EuroCable) ellen, mert lakossági bejelentésből észlelte, hogy az EuroCable a szolgáltatási területein 2006. évben végrehajtott díjemelésekkel, programcsomag változtatásokkal, valamint általános szerződési feltételeinek egyes rendelkezéseivel

valószínűsíthetően megsértette a Tpv. 21. § a) pontjában megfogalmazott gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát.

- 2) A Gazdasági Versenyhivatal az eljárás elintézési határidejét a Tpv. 63. § (6) bekezdése alapján 180 nappal meghosszabbította.

II.

A tényállás

Az EuroCable

- 3) 2002. év augusztusban alakult EuroCable a vizsgálat tárgyát képező díjemelések idején Budapest XI. kerületében és Budaörsön nyújtott kábeltelevíziós szolgáltatást összesen több, mint háromezer előfizető részére. Emellett hálózatépítési és adatfeldolgozási tevékenységet végez, továbbá hálózatain a UPC Magyarország Kft. telefon, valamint Internet szolgáltatást nyújt. 2005. évi nettó árbevételének mintegy 50 százaléka származott a kábeltelevíziós szolgáltatásból.
- 4) Az EuroCable a kiépített hálózatai által elérhető háztartások kevesebb, mint 40 százalékának nyújt kábeltelevíziós szolgáltatást. Az előfizetők közel 90 százaléka családi házban lakik.
- 5) Az EuroCable két programcsomagot (Euro I. és Euro II.) szolgáltat.
 - A 11 programot tartalmazó Euro I. programcsomagban a magyar közszolgálati csatornák (MTV1, MTV2, Duna) és a két meghatározó kereskedelmi csatorna (TV2, RTL-Klub) mellett a helyi TV (Budaörs TV, illetve TV11), négy külföldi csatorna és a képűjság szerepel.
 - Az Euro II. programcsomag 54 programot tartalmaz, amely az előzőeken túlmenően valamennyi érzékelhető nézettségű magyar nyelvű programot, továbbá több idegennyelvű programot tartalmaz.
- 6) Az EuroCable 2006. február 1-jén emelte előfizetési díjait. Az azt megelőzően, valamint a díjemelést követően érvényesített bruttó (ÁFA-t is magában foglaló) előfizetési díjakat, valamint az egyes programcsomagokra vonatkozó további információkat az 1. táblázat foglalja össze.

Megnevezés	Előfizetők száma	Programok száma	Bruttó előfizetési díj (Ft/hó)	
			2006.02.01. előtt	2006.02.01. után
Euro I.	142	11	940	1140
Euro II.	3232	54	3140	3800

- 7) A hálózatahoz történő csatlakozás ellenértékeként az EuroCable
- családi ház esetében 24.000 forint;
 - társasház (legalább négy előfizető) esetén 14.400 forint egyszeri díjat kér.

További műsorvételi lehetőségek

- 8) Új kábeltelevíziós vállalkozás piacra lépése engedélyezési szempontból nem ütközik lényeges akadályba. A hálózat kialakításának jelentős beruházási költségei és az állandó költségek ebből is fakadó magas aránya következtében azonban a kábeltelevíziós szolgáltatás csak nagyszámú, koncentráltan elhelyezkedő előfizető esetén gazdaságos tevékenység. Ezért a piacra lépés gazdasági szempontból korlátozott azokon a földrajzi területeken, ahol már működik kábeltelevíziós vállalkozás, amit jelez az is, hogy az EuroCable esetében is csak szolgáltatási területei határain van jelen másik szolgáltató.
- 9) A fogyasztóknak az ország egész területén a kábeltelevíziós szolgáltatáson túlmenően az alábbi lehetőségei vannak televíziós programok vételére:
- tető (szoba)antenna;
 - műholdvevő;
 - UPC Direct; továbbá
 - az előzőek bármilyen kombinációja.

Az Antenna Digital szolgáltatás

- 10) Az Antenna Hungária Nyrt. (a továbbiakban: AH) az általa addig nyújtott analóg műsorelosztási szolgáltatás helyett 2005. december 1-jétől bevezette a digitális Antenna Digital műsorelosztási szolgáltatást.

- 11) A szolgáltatás vételkörzete a Széchenyi-hegyi adó mintegy 17 km-es, illetve az óbudai átjátszó-állomás 10 és 190 fok (nyugati irány) sugarú körzetére terjed ki, amibe Budapest XI. kerülete és Budaörs is beletartozik.
- 12) Az Antenna Digital szolgáltatás az alábbi programcsomagokat kínálja az előfizetői részére.
- Az Induló csomag 590 Ft/hó bruttó előfizetési díj mellett 9 programot tartalmaz, közte a három közszolgálati programot, de nem tartalmazza a két legnézettebb kereskedelmi csatornát.
 - Az Alap csomag, amelynek bruttó előfizetési díja 2590 Ft/hó az Induló csomagon túlmenően további 25 (összesen 34) programot tartalmaz, közte a két legnézettebb kereskedelmi csatornát.
 - A Családi csomag, amelynek bruttó előfizetési díja 4590 Ft/hó az Alap csomagon túlmenően további 29 (összesen 63) programot tartalmaz, néhány alacsony nézettségű program kivételével lefedve az EuroCable Euro II. programcsomagját.
 - Az Extra csomag bruttó előfizetési díja 6790 Ft/hó, és a Családi csomagon túlmenően további 18 (összesen 81) programot tartalmaz.
- 13) Az AH lehetővé teszi az előfizetők számára, hogy az „Alap” és a „Családi” programcsomagot kiegészítsék tematikus programokkal az alábbiak szerint.
- Az Alap csomag mellé választható:
 - Film tematikus csomag (990 Ft/hó)
 - Ifjúsági tematikus csomag (790 Ft/hó)
 - Aktív (sport+pornó) csomag (1490 Ft/hó)
 - Kultúra tematikus csomag (990 Ft/hó)
 - A Családi csomaghoz választható:
 - Aktív (sport+pornó) csomag (1490 Ft/hó)
 - Ismeretterjesztő csomag (790 Ft/hó)
 - Zene csomag (590 Ft/hó)
- 14) Az Antenna Digital kizárólag dekóderrel fogható, melyhez az alábbi bruttó díjak kapcsolódnak:

- egyszeri hozzáférési díj, mely az előfizető által vállalt szerződéses időtartamtól függően változik (0 év: 20000 forint, 1 év: 15000 forint, 2 év: 10000 forint);
 - havi díj: 400 Ft/hó
- 15) Technikailag megoldható, hogy egy dekóderhez több televíziókészülék is csatlakozzon, de egy dekóderen egyidejűleg csak ugyanazt a programot lehet nézni. Az AH egy előfizetési díjhoz kapcsolódóan csak két dekódert biztosít az előfizető részére. Ezen („második”) dekóder egyszeri díja 15000 forint és azután is fizetni kell a 400 Ft/hó díjat.
- 16) Az Antenna Digital szolgáltatása vételéhez szükséges külső vevőrendszer (főbb elemei: tükör, fej, erősítő, tartószerkezet) biztosítása és kiépítése az előfizető feladata. Ezen rendszerhez szükséges anyagok pontos összegét meghatározni nem lehet, nagyban függ a vevőantenna telepítés helyszínétől, annak a vételkörzeten belüli elhelyezkedésétől, azaz a Széchenyi hegyi adótoronytól vagy az óbudai átjátszó állomástól való távolságától, függ továbbá az adótoronyra illetve az átjátszó állomásra való rálátástól és az előfizetői ponton belül az antenna és a háztartás közötti távolságtól. A teljes vételi rendszer kiépítésének összköltsége az AH tapasztalatai szerint bruttó 25.000-45.000 Ft közöttire tehető. Az új előfizetőknek rendszeresen indított akciók keretében azonban az AH bruttó 36.000 Ft összeg (anyagköltség + munkadíj) erejéig átvállalja a vételi rendszer kiépítésének költségeit.

III.

Jogi értékelés

Az érintett piac

Jogsabályi háttér

- 17) A Tpv. 14. § (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni úgy, hogy a megállapodás tárgyát képező árun túlmenően az azt ésszerűen helyettesítő árukat is

figyelembe kell venni. Azt, hogy a konkrét megállapodás tárgyát képező árut, mely más áruk képesek ésszerűen helyettesíteni, a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel kell megítélni (Tpv. 14. § (2) bekezdés). A Tpv. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi területnek az a terület tekinthető, melyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételekkel tudja az árut beszerezni.

Földrajzi piac

- 18) A Versenytanács kialakult gyakorlata szerint – tekintettel arra, hogy a kábeltelevíziós szolgáltatás az igénybevétel szempontjából lakóhelyhez kötött – a vállalkozás hálózatával (Budaörsön, illetve Budapest XI. kerületében) lefedett területek minősülnek a Tpv. 14. § (3) bekezdése szerinti érintett földrajzi piacoknak.

Árupiac

- 19) A Versenytanács gyakorlata szerint a kábeltelevíziós szolgáltatásának az egyéb műsorvételi lehetőségek közül a tető- vagy szobaantenna, a műholdvevő, a UPC Direct, illetve ezek bármilyen kombinációja – a felhasználási cél azonossága ellenére – nem ésszerű helyettesítői, továbbá az EuroCable előfizetőinek túlnyomó többsége másik kábeltelevíziós szolgáltatóhoz sem tud fordulni. Ezért a Versenytanács azt vizsgálta, hogy a 2005. december 1-jét követően az EuroCable szolgáltatási területein a fogyasztók számára rendelkezésre álló Antenna Digital, a Tpv. 14. § (2) bekezdése szerinti ésszerű helyettesítő árúja-e az EuroCable kábeltelevíziós szolgáltatásának.
- 20) A Tpv. 14. § (2) bekezdése szerinti feltételek közül a felhasználási cél (nagyszámú televíziós program vételének lehetősége) azonos az EuroCable szolgáltatása és az Antenna Digital esetében.
- 21) Az ár tekintetében a két szolgáltatás havi előfizetési díjai közvetlenül nem hasonlíthatók össze, mert
- az Antenna Digital szolgáltatásért az előfizetési díj mellett havonta a dekóder díját is kell fizetni; továbbá

- az EuroCable egy előfizetési díjért tetszőleges számú TV készülék csatlakoztathatóságát biztosítja (amelyeken egyidejűleg különböző műsorok nézhetőek), amivel szemben az Antenna Digital szolgáltatáshoz szükséges dekóderrel egyidejűleg csak ugyanaz a műsor nézhető az egyes TV készülékeken (lásd 15. pont).

22) Az összehasonlításnál értelemszerűen nem lehet eltekinteni az egyes programcsomagokban lévő programok számától sem. Ennek megfelelően a Versenytanács

- az EuroCable Euro I. programcsomagját az Antenna Digital Induló csomagjával;
- az EuroCable Euro II. programcsomagját az Antenna Digital Alap- és Családi csomagjával

tartotta összevethetőnek, melynek eredményeit a 2. és 3. táblázat foglalja össze.

2. táblázat

Az Euro I. és az Induló programcsomag összehasonlítása

Megnevezés	Euro I.	Induló
Havi költség (Ft)		
– Egy TV készülék	1140	590+400=990
– Két TV készülék	1140	590+2x400=1390
– Három TV készülék	1140	2x590+3x400=2240
Programok száma	11	9

3 táblázat

Az Euro II., valamint az Alap- és a Családi programcsomag összehasonlítása

Megnevezés	Euro II.	Alap	Családi
Havi költség (Ft)			
– Egy TV készülék	3800	2590+400=2990	4590+400=4990
– Két TV készülék	3800	2590+2x400=3390	4590+2x400=5390
– Három TV készülék	3800	2x2590+3x400=6380	2x4590+3x400=10380
Programok száma	54	34	63

23) A Nemzeti Hírközlési Hatóság (NHH) által készített felmérés szerint a magyarországi háztartások

- 56 százalékában egy;
- 33 százalékában két,

- 9 százalékában három;
- 2 százalékában pedig háromnál több

TV készülék található.

- 24) Az EuroCable szolgáltatását túlnyomó részben igénybevevő családi házas háztartások esetében valószínűsíthetően az országos átlagnál magasabb a több TV készülékkel rendelkezők aránya. A Versenytanács azonban úgy ítélte meg, hogy vélhetőleg olyan jelentős súlyt képviselnek az EuroCable előfizetői körében az egyidejűleg legfeljebb két különböző műsort nézni kívánó háztartások, hogy piaci magatartását alapvetően ezek várható reakcióira tekintettel kell meghatározni. Ezért a 2. és 3. táblázat „Három TV készülék” sorában szereplő adatokat a keresleti helyettesítés értékelésekor figyelmen kívül hagyta.
- 25) Az Antenna Digital Induló csomagjának havi költsége egy TV készülék esetén alatta marad az Euro I. havi előfizetési díjának, két TV készülék mellett pedig meghaladja azt. A két előfizetői csoport átlagában viszont gyakorlatilag megegyezik azzal $[(990+1390):2=1190]$, ami az ár szempontjából megalapozza a keresleti helyettesíthetőséget.
- 26) A kábeltelevíziós programoknak a Tpv. 14. § (2) bekezdése szerinti minősége körében értékelendő legfőbb árujellemzője az azokban szereplő programok száma mellett az, hogy milyen televíziós programok szerepelnek bennük. A fogyasztói igények természetesen eltérőek, ezért a Versenytanács álláspontja szerint nem zárja ki a helyettesíthetőséget, ha az alacsony nézettségű programok közül két programcsomag nem ugyanazokat tartalmazza. A viszonylag magas nézettségű programok hiánya esetén azonban nem lehet keresleti helyettesítésről beszélni.
- 27) A programcsomagok száma tekintetében az Euro I- és az Induló-csomag közötti eltérést (11, illetve 9 program) a Versenytanács önmagában nem tekintette a keresleti helyettesíthetőséget kizáró körülménynek. A programcsomagok tartalma szempontjából azonban lényeges eltérésnek minősítette azt, hogy a két legnézettebb programot (TV2, RTL-Klub) az Euro I. tartalmazza, az Induló-csomag viszont nem. Ezért a Versenytanács álláspontja szerint az Antenna Digital Induló-csomagja nem minősül az Euro I. keresleti helyettesítőjének. Ugyanakkor a TV2 és az RTL-Klub fogható az Antenna Digitállal összekapcsolható tető (esetleg szoba) antennával,

mely együttes a minőség szempontjából is az Euro I. keresleti helyettesítőjének minősül.

- 28) Az Euro II. az Alap- és a Családi csomagtól is jelentősen eltér díja és programszáma tekintetében is. Az Alap-csomag érezhetően olcsóbb, azonban kevesebb programot tartalmaz, míg a Családi-csomagban több program van, de nem csekély mértékben drágább az Euro II-höz képest. Erre tekintettel külön-külön az Alap- és a Családi-csomag sem tekinthető az Euro II. keresleti helyettesítőjének. Az Antenna Digital fenti két programcsomagja ugyanakkor a Versenytanács álláspontja szerint együttesen az Euro II. keresleti helyettesítőjének minősül, figyelembe véve azt is, hogy az olcsóbb Alap-csomaghoz az előfizető (konkrét igényeihez igazodóan) tematikus kiegészítő csomag(ok)at kapcsolhat.
- 29) Az Eurocable és az Antenna Digital egyszeri (a szolgáltatásba való belépéshez) kapcsolódó díjai között sem mutatkozik olyan mértékű eltérés, ami a keresleti helyettesíthetőséget kizárná. Egy TV készülék mellett az Antenna Digital, míg két TV készülék esetén az Eurocable díja az alacsonyabb.
- 30) Mindezek alapján a Versenytanács álláspontja szerint az Eurocable
- Euro I. programcsomag esetében az Antenna Digital Induló csomagja és a tető (esetleg szoba) antenna kombinációja;
 - Euro II. programcsomag tekintetében pedig az Antenna Digital Alap- és Családi csomagja, valamint tematikus kiegészítő csomagjai együttesen keresleti helyettesítőnek minősül.
- 31) Megjegyzi a Versenytanács, hogy kialakult gyakorlata szerint a keresleti helyettesíthetőséget korlátozó körülménynek tekintette azt, hogy a kábeltelevíziós szolgáltatáson kívüli műsorvételi lehetőségekhez (lásd 9. pont) – szemben a kábeltelevíziós szolgáltatással – nem kapcsolható telefon- és internet szolgáltatás. A Versenytanács ezen álláspontját fenntartja, a fenti körülményt azonban önmagában (ha az egyéb körülmények a keresleti helyettesíthetőség irányába mutatnak) nem tekinti a keresleti helyettesíthetőséget kizáró körülménynek.

A gazdasági erőfölény

- 32) A Tpv. 22. § értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon (Tpv. 14. §) az, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdeemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására. A Tpv. 22. § (2) bekezdése szerint a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell – egyebek mellett – az érintett piacra való belépés feltételeit, a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, továbbá az érintett piac szerkezetét és a piaci részesedések arányát.
- 33) Az EuroCable kábeltelevíziós hálózattal lefedett területen lakó, de szolgáltatását jelenleg igénybe nem vevő fogyasztók esetében a keresleti helyettesíthetőség kizárja, hogy az EuroCable az érintett piacokon gazdasági erőfölényes helyzetben legyen.
- 34) Nem lehet ugyanakkor eltekinteni attól, hogy az Antenna Digital (mint keresleti helyettesíthető) csak 2005. decemberétől van jelen a piacon. Ezért a vizsgálat tárgyát képező magatartások kifejtésének időszakában már meglévő előfizetők helyettesítéssel kapcsolatos döntésénél az EuroCable egyszeri díjai nem vehetők figyelembe, mert azt a meglévő előfizetők már megfizették.
- 35) Az előzőek értékelésekor a Versenytanács abból a feltételezésből indult ki, hogy az ésszerű fogyasztó a kábeltelevíziós szolgáltatásról az Antenna Digitalra történő áttéréskor vállalja a 2 éves szerződéses időtartamot, amely mellett az egyszeri költség egy TV-készülék esetén 10000, két TV-készülék esetén 25000 forint. Ezek az összegek az Euro II. (illetve az azt helyettesítő Antenna Digital) programcsomag havi előfizetési díjának (a minimálisan figyelembe veendő) két éves összegéhez képest a Versenytanács álláspontja szerint nem tekinthetők olyan mértékűnek, amelyek a keresleti helyettesíthetőséget kizárnák a meglévő előfizetők esetében.
- 36) Az Euro I. csomag tekintetében az Antenna Digital előzőek szerinti egyszeri költsége elvileg korlátozhatja a helyettesítést. Az azt igénybe vevő előfizetők aránya azonban az 5 százalékot sem éri el az EuroCable összes előfizetőjéhez

képest. Ezért az EuroCable piaci magatartását értelemszerűen nem ezen csekély arányú (és számú) előfizetője vele kapcsolatos várható piaci magatartására (reakcióira) tekintettel kényszerül meghatározni, hanem a túlnyomó többséget jelentő Euro II. előfizetőkére. Ezek számára viszont keresleti helyettesítést jelent az Antenna Digital, ami azt jelenti, hogy az EuroCable gazdasági erőfölényes helyzete a 35) pont szerinti körülményre tekintettel sem állapítható meg.

- 37) Szintén mérlegelendő körülmény, hogy a társasházakban lakó előfizetők esetében az Antenna Digitalra való áttérés ésszerűen csak egységesen történhet. Ehhez viszont a lakóközösség döntése szükséges, ami a nagyszámú lakásból álló házak esetében nehézséggel járhat. Ennek részletes értékelését azonban a Versenytanács szükségtelennek tartotta. Az EuroCable előfizetőinek túlnyomó része (közel kilencven százaléka) ugyanis családi házakban lakik, így – az előzőekben már kifejtettek szerint – ezen előfizetők várható reakcióira tekintettel kell alakítani a piaci magatartását az EuroCable-nak. Ezért a csekély arányú társasházi előfizető esetleges korlátozottsága a helyettesítésben nem jelent gazdasági erőfölényes helyzetet az EuroCable számára.
- 38) Mindezekre tekintettel a Versenytanács úgy ítélte meg, hogy az EuroCable gazdasági erőfölényes helyzete a vizsgált időszakra nézve nem állapítható meg.

A döntés

- 39) A Tpv-t-be, az azt módosító 2005. évi LXVIII. törvény által beiktatott – a jelen, 2005. november 1-je után indult eljárásban alkalmazandó – rendelkezések élesen elkülönítik egymástól
- a) a magatartás törvénybe nem ütközésének határozattal történő megállapítását (Tpv-t. 77. § (1) bekezdés i. pont); illetve
 - b) az eljárás végzéssel történő megszüntetését, amelyre akkor kerülhet sor, ha
 - ba) a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tpv-t. 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn; vagy
 - bb) a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvényt sértés, és az eljárás folytatásáról sem várható eredmény (Tpv-t. 72. § (1) bekezdés a. pont).

- 40) A Tpv. 21. § szerinti jogsértésnek elengedhetetlen feltétele az elkövető vállalkozás Tpv. 22. § szerinti gazdasági erőfölényes helyzete. Ebben az értelemben tehát a gazdasági erőfölény (mint állapot) hiánya azt jelenti, hogy az adott magatartás nem ütközik a Tpv-be. A Versenytanács álláspontja szerint azonban a gazdasági erőfölény hiánya egyben azt is jelenti, hogy a magatartás nem is ütközhet a Tpv. rendelkezéseibe (elvileg sem sértheti annak rendelkezéseit). Ez utóbbi körülmény viszont a Tpv. 70. § (1) bekezdése alapján az eljárás megindításának elengedhetetlen feltétele. Ezért a gazdasági erőfölény hiányának a már megindult eljárásban történő megállapítása esetén, az eljárást a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontjának első fordulata (lásd 39. ba. pont) szerinti végzéssel kell megszüntetni.
- 41) Mindezek alapján a Versenytanács az eljárást – az esetleges visszaélés érdemi vizsgálata nélkül – megszüntette.

IV.

Jogorvoslat

- 42) A végzés elleni jogorvoslat a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontján alapul. A jogorvoslat a Tpv. 82. § (1) bekezdése alapján kizárólag a EuroCable-t (mint ügyfelet) illeti meg, mert a végzés másra nézve nem tartalmaz rendelkezést.

Budapest, 2006. november 7.